

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝
«ԱՐԱՊԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱՐԱՐԻ Ժ/Պ

Ա. ՄԻՆԱՍՅԱՆ
04 2018թ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ 28

Ձեռնարկողը՝

«ԷՅ ԹԻ ԷՄ ԷՍ Սոյուզնա» ՍՊԸ
Ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 26/3

Գործունեությունը՝

**Մեղրի անցակետի արդիականացման աշխատանքների
շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
նախնական գնահատման հայտ**
«Սյունիքի մարզ»

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿի
տնօրեն՝

Սահակյան Վ. Սահակյան

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝
« ԲՆԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱՐԱՐԻ Ժ/Պ

Ա. ՄԻՆԱՍՅԱՆ

04 2018թ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱԿԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ 28

Ձեռնարկողը՝

<<ԷՅ ԹԻ ԷՄ ԷՍ Սոլյուշնս>> ՍՊԸ

Ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 26/3

Գործունեությունը՝

**Մեղրի անցակետի արդիականացման աշխատանքների
շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
նախնական գնահատման հայտ**

«Սյունիքի մարզ»

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի
տնօրեն՝

Վ. Սահակյան

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵՋՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

թիվ ԲՓ 28

<12> 04 2018թ.

**Մեղրի անցակետի արդիականացման շրջակա միջավայրի վրա
ազդեցության նախնական գնահատման հայտ**

Ձեռնարկող՝ << ԷՅ ԹԻ ԷՍ ԷՍ Սոլյուշնս >> ՍՊԸ
Փաստաթղթի տեսակը՝ Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
գնահատման հայտ /Գ կատեգորիա/
Տեղադրման վայրը՝ << Սյունիքի մարզ, Մեղրի համայնք

<< Սյունիքի տարածաշրջանային մաքսատան Մեղրիի մաքսային կետի արդիականացման և վերակառուցման ծրագրով նախատեսված աշխատանքների համակարգողը և Ծրագրի հիմնական շահառուն << կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեն (ՊԵԿ) է: Նախատեսվող գործունեության նպատակն է՝ Մեղրի սահմանային անցակետի ենթակառուցվածքների արդիականացման և ժամանակակից սարքավորումներով համալրման միջոցով բարձրացնել անցակետի անվտանգության մակարդակը, ավելացնել տրանսպորտային միջոցների և ուղևորների թողունակությունը, իջեցնել ֆունկցիոնալ ծանրաբեռնվածությունը և այլն: Արդիականացված անցակետում ներդրվելու է նաև «մեկ պատուհան» համակարգը, ինչի արդյունքում բեռնափոխադրողները և սահմանային անցակետը հատողները կշփվեն մեկ մարմնի հետ:

Մեղրու սահմանային անցակետը գտնվում է Երևանից մոտ 400 կմ հեռավորության վրա, Երևան-Իրան Մ-2 մայրուղու վերջնահատվածում՝ Ագարակ բնակավայրից մոտ 1000 մ, իսկ Իրանի Հանրապետության մոտակա բնակավայրից մոտ 1400 մ հեռավորության վրա: Նախատեսվող գործունեության տարածքն ընդգրկված է Մեղրի համայնքի վարչական սահմաններում, Ագարակ բնակավայրի հարավային մասում: Այն տեղակայված է Արաքս գետի հյուսիսային ափին՝ ծովի մակերևույթից 534 մ բարձրության վրա, "Արևիկ" ազգային պարկից մոտ 5 կմ հեռավորության վրա:

Գործող անցակետի տեղանքը իրենից ներկայացնում է հիմնականում հարթ ասֆալտապատ տարածք:

Համաձայն նախագծի Մեղրի արդիականացված անցակետի տարածքը կազմելու է 8.6 հա, որից մոտ 6.3 հա-ը գործող անցակետի տարածքն է, իսկ 2.3 հա լրացուցիչ ձեռք է բերվելու Մեղրու համայնքապետարանից: Ձեռք բերումից հետո հողատարածքի կատեգորիան (նշանակությունը) պետք է փոխվի հատուկ նշանակության: Մեղրու սահմանային անցակետի գլխավոր հատակագծի վերակառուցման լուծումները թույլ կտան ավելացնել տրանսպորտային միջոցների և ուղևորների թողունակությունը մինչև օրական՝

- 900 միավոր մեքենա,
- 2000 ուղևոր ավտոբուսներով և 500 ուղևոր տերմինալում:

Անցակետն իր մեջ ներառում է բոլոր ֆունկցիոնալ գոտիները, վարչական և տեխնոլոգիական շենք /շինություններ և ենթակառուցվածքներ, որոնք անհրաժեշտ են բոլոր տեսակի տրանսպորտային միջոցների, բեռների, ապրանքների, կենդանիների ստուգման և ձևակերպումների համար: Շինությունների և ենթակառուցվածքների մեծ մասը ներկայումս գործում են, սակայն, ենթակա են վերակառուցման՝ ժամանակակից պահանջներին բավարարելու համար: Աշխատանքային նախագծով Մեղրու սահմանային անցակետի տարածքում նախատեսված են քանդման և ապամոնտաժման աշխատանքներ /որոնք ներառում են՝ մոտ 1400 քմ վարչական շենք, 5000 քմ պարիսպ, պոմպակայան և օժանդակ շինություններ/: Նախագծով նախատեսված աշխատանքների հողային ծավալներ են՝ հանույթ (հողի բերրի շերտ)՝ 30,000 մ³, լիցք (գրունտ)՝ 400,000 մ³: Իսկ բարեկարգման աշխատանքները ներառում են՝

- Ասֆալտ բետոնե պատվածք՝ 67,065 մ²
- Սիզամարգ՝ 2,379 մ²
- Մայթ՝ 8,632 մ²
- Եզրաքար՝ 4,205 գծ.մ:

Որպեսզի նոր նախագծված հատվածը պիտանի լինի շահագործման համար, դեպի Արաքս գետ իրականացնվելու է մոտ՝ 230,000 մ² ծավալով 4-րդ կարգի բնահողի լիցք (նախապես հանելով բուսահողի շերտը), որի կայունությունը ապահովելու նպատակով նախատեսվում է կառուցել՝ 3-7 մ բարձրությամբ (կախված տեղանքից) և մոտ 650 մ երկարությամբ երկաթ-բետոնյա հենապատ՝ Արաքս գետի հունով: Լիցքի համար 4-րդ կարգի բնահողը հատկացվելու է Մեղրիի համայնքապետարանի կողմից (Մեղրի համայնքի ղեկավարի 2018թ.-ի մարտի 5-ի թիվ 312 գրության համաձայն):

Մեղրու սահմանային անցակետի գլխավոր վարչական շենքի առաջին հարկում նախատեսված են սպասարկման սրահներ: Երկրորդ հարկում նախատեսված են օժանդակ, պահեստային տարածքներ, սերվեր, տղամարդկանց և կանանց հանդերձարաններ: Բոլոր սենյակները ապահովված են օդափոխության, օդորակման և էլեկտրասնուցման համակարգերով:

Անասնաբուժական, սանիտարական և ֆիտոսանիտարական ստուգման մասնաշենքում նախատեսվում է իրականացնել կենդանիների և բուսական ծագման բեռների խորացված ստուգում, որն իր մեջ ներառում է կենդանիների ստուգում,

արտադրողականությամբ, որտեղ կատարվում է եռաստիճան մաքրում և լրիվ կենսաբանական մաքրումից հետո մաքրված ջրերը ուղղվում են գետ, կամ օգտագործվում ոռոգման նպատակով:

Աշխատանքային նախագծով նախատեսվում է նաև անձրևաջրերի կոյուղու համակարգ, որտեղից ջուրը նույնպես ուղղվելու է մաքրման կայան և մաքրումից հետո օգտագործվելու ոռոգման նպատակով:

Անցակետի գործունեության ընթացքում առաջացած կենցաղային աղբը տեղադրվելու է անցակետից մոտ 4 կմ հեռավորության վրա գտնվող Ագարակի աղբավայրում: Իսկ քանդման աշխատանքներից, ինչպես նաև շինարարական աշխատանքներից առաջացած նյութերը, կամ շինաղբը կհեռացվեն, կամ կտեղադրվեն Մեղրի համայնքի ղեկավարի հետ համաձայնեցված:

Ճանապարհների ծանրաբեռվածության տեսանկյունից շինարարական աշխատանքների ազդեցությունը բացասական է, սակայն կարճաժամկետ և կարող է մեղմացվել հայտում ներկայացված միջոցառումների իրականացմամբ:

Ներկայումս անցակետի գործունեությունից վնասակար նյութերի արտանետումների հիմնական աղբյուրներն են՝ սահմանը հատող տրանսպորտային միջոցները, իսկ արտանետումների բաղադրիչներն են՝ ածխածնի օքսիդը, ազոտի օքսիդները, ծծմբի անհիդրիդը, ածխաջրածինները, պինդ մասնիկները: Շինարարական աշխատանքների ժամանակ կավելանան նաև փոշու արտանետումները, որոնք նախատեսված մեծածավալ հողային և շինարարական աշխատանքների արդյունք են: Նշված արտանետումները կարելի է նվազեցնել համապատասխան մեղմացնող միջոցառումների միջոցով՝

- Օգտագործել ժամանակակից, տեխնիկապես սարքին և պարբերաբար տեխնիկանում անցնող բեռնատար մեքենաներ,

- Սորուն նյութեր տեղափոխելիս բեռնատար մեքենաների թափքը պահել ծածկված վիճակում,

- Սորուն նյութերը շինհրապարակում պահել ծածկված անջրաթափանց թաղանթով,

- Շինհրապարակը, հատկապես հողային աշխատանքների ժամանակ, պարբերաբար ենթարկել ջրցանի,

- Շին.հրապարակ բեռնատար մեքենաների մուտքի և ելքի ժամանակ անիվների ջրում,

- Արգելել շինհրապարակում շինարարական նյութերի և թափոնների այրումը:

Հնարավոր է աղմուկի մակարդակի որոշակի բարձրացում անցակետի արդիականացման և հատկապես հողային և շինարարական աշխատանքների ընթացքում Մ-2 ավտոմայրուղու երկայնքով՝ Մեղրի-Ագարակ հատվածում, որի նվազեցման համար ևս նախատեսվել են միջոցառումներ:

Արաքս գետի հունով համապատասխան հենապատի կառուցման աշխատանքներին կնախորդեն վերոնշյալ տարածքից մոտ 34,000 մ³ ծավալով բուսահողի շերտի հեռացումը և ժամանակավորապես պահումը՝ Մեղրի համայնքի ղեկավարի կողմից հատկացված վայրում, որը գտնվում է նախատեսվող գործունեության տարածքից 1.4 կմ հեռավորության վրա: Հենապատի համար որպես լիցքի գրունտ

նախատեսվում է օգտագործել Մեղրիի մաքսային կետի տարածքի հարթեցման արդյունքում առաջացած բնահողը, որը տեղադրված է 1 կմ հեռավորության վրա: Նշված աշխատանքները կիրականացվեն Մեղրի համայնքի ղեկավարի հետ համաձայնեցված:

Անցակետի արդիականացման նախագծի շրջանակներում ձեռք բերվող հողակտորում (Արաքս գետի ափին) գտնվում է «Ագարակի ՊՄԿ» ՓԲԸ արտադրական ջրամատակարարման մոտ 80%-ը և Կարճևան գյուղի ոռոգման ջրամատակարարումն ապահովող պոմպակայանները: ՀՀ ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի կողմից տրված գրության համաձայն ուսումնասիրվել է հարցը «Սյունիք» ՋՕԸ մասնագետների կողմից և առաջարկվել են համապատասխան լուծումներ: Կոմբինատի ջրամատակարարման կարիքները բավարարելու նպատակով տրվել է համաձայնություն՝ տեղափոխման աշխատանքների համար: Կոմբինատի համար անհրաժեշտ ջրաքանակ ապահովելու նպատակով տարածքում նախատեսվում է կատարել հիդրոտեկնիկական հետազոտություններ /առաջարկվել է տարածքի կոորդինատները և աշխարհագրական դիրքը/: Բոլոր ենթակառուցվածքների, կառուցման, ապամոնտաժման և մոնտաժման աշխատանքները ֆինանսավորվելու են նախագծի բյուջեից:

Անցակետի արդիականացման աշխատանքների ընթացքում «Ալլեգոա տրանս» ՍՊԸ-ի կողմից վարձակալված տարածքից 85 բարդու և 41 պտղատու ծառեր նախատեսվում է արմատներով հանել և հետագայում օգտագործել տարածքի բարեկարգման նպատակով:

Տարածաշրջանում ՀՀ կարմիր գրքում գրանցված կենդանատեսակներ և բուսատեսակների պահպանումն ապահովելու նպատակով նախատեսված է մինչև հողային աշխատանքների մեկնարկը հրավիրել մասնագիտացված ընկերություն կամ մասնագետի, որը կգույքագրի վտանգված բուսատեսակները և շրջակայքում կորոշի այն գոտիները, որոնք իրենց կլիմայական պայմաններով և հողածածկույթով նպաստավոր են այդ տեսակների վերատնկման կամ վերաբնակեցման համար:

Հայտում նախատեսվել են նաև միջոցառումներ արտակարգ իրավիճակների ռիսկերը նվազագույնի հասցնելուն և արդյունավետ հակազդելուն: Շրջակա միջավայրի վրա և սոցիալական բնույթի ակնկալվող ռիսկերը/ազդեցությունները և դրանք նվազեցնող և կանխարգելող միջոցառումները ամփոփվել են հայտում ներկայացված բնապահպանական և սոցիալական միջոցառումների ծրագրում:

Մեղրու անցման կետը ՀՀ և Իրանի Իսլամական Հանրապետության միջև գործող միակ սահմանային անցակետն է, այն կարևորագույն նշանակություն ունի երկու երկրների միջև տնտեսական համագործակցության, բեռնա և ուղևորափոխադրումների ապահովման տեսանկյունից: Այդ իսկ պատճառով անցակետի արդիականացման նախագիծը խիստ կարևորություն ունի Հանրապետության և հատկապես Սյունիքի մարզի համար: Ազդակիր համայնքի զարգացման տեսանկյունից նախատեսվող գործունեության իրականացումը կնպաստի Մեղրու տարածաշրջանում զբոսաշրջության և հարակից ճյուղերի զարգացմանը: Նախագծի իրականացումը համահունչ է Մեղրի համայնքի 2017-2021 թվականների զարգացման հնգամյա ծրագրի դրույթներին: Նախագիծը կարևոր է նաև նոր աշխատատեղերի ստեղծման տեսանկյունից:

Փորձաքննական պահանջներ

1. ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով անհրաժեշտ է ստանալ համապատասխան համաձայնությունները և թույլտվությունները (ներառյալ ջրօգտագործումը, ջրահեռացումը, հողերի գործառնական նշանակության փոփոխությունը և այլն):

2. Գործունեությունն իրականացնելիս անհրաժեշտ է առաջնորդվել՝ ԲՀՊՏ-ների մասին ՀՀ օրենքի, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության՝ 29.01.2010թ. ՀՀՀՀ բույսերի և կենդանիների Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին» N71-Ն և N72-Ն և 31.07.2014թ. N781-Ն որոշումների պահանջներով:

3. Մինչև գործունեության իրականացումն անհրաժեշտ է ազդակիր համայնքի ղեկավարից ստանալ համապատասխան համաձայնեցումներ՝ շինարարական հրապարակների տեղադրման, բուսաշերտի ժամանակավոր պահեստավորման, շինարարական աղբի և թափոնների հեռացման վայրերի վերաբերյալ:

4. Հազվագյուտ և անհետացման եզրին գտնվող բուսական և կենդանական տեսակների պահպանության միջոցառումներն անհրաժեշտ է իրականացնել ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

5. Անցակետի շահագործման փուլում անհրաժեշտ է ապահովել մաքրման կայանի անխափան աշխատանք, մաքրման կայանից հեռացվող հոսքաջրերում պահպանելով հետևյալ ցուցանիշները՝ ԹԿՊ՝ 10-20 մգ/լ սահմաններում, ԹՔՊ՝ 70-100 մգ/լ, N և NH4 իոնների պարունակություն՝ 15-20 մգ/լ:

6. Շինարարության ընթացքում անհրաժեշտ է ապահովել ԲԿՊ-ում և բնապահպանական մոնիթորինգի պլանում առաջարկվող միջոցառումների և մոնիթորինգային դիտարկումների իրականացումը և ժամանակացույցերը, որոնց արդյունքները պետք է հասանելի լինեն պետական շահագրգիռ մարմիններին և հանրությանը:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«ՀՅ ԹԻ ԷՄ ԷՍ Սոլյուշնս» ՍՊԸ կողմից ներկայացված Մեղրի անցակետի արդիականացման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ տրվում է դրական եզրակացություն, վերը նշված պահանջների պարտադիր կատարման պայմանով:

Գլխ. մասնագետ

Հ. Մկրտչյան